

APLEC DE MALNOMS MANACORINS (1700-1730)

Albert Carvajal, Joan Lliteras i Antoni Gomila

XV Jornada d'Antroponímia i Toponímia. Manacor, 2002

L'element principal que conforma el present treball són els malnoms. Malgrat sigui repetir el que tantes vegades s'ha dit, cal recordar que aquests mots que es posen a una persona i, per extensió, a tota una família o grup de persones foren molt comuns anys enrere i, a causa de l'ús continuat del poble, evolucionaven i desapareixien constantment per diferents motius. Hem de partir de la base que les petites dimensions dels grups humans de l'Illa i la seva poca mobilitat geogràfica provocaven que dins un mateix espai hi hagués moltes persones amb els mateixos noms i llinatges. Aleshores, el sobrenom es convertia en l'única manera d'identificar l'individu. La fórmula «nom+malnom» era tan coneguda per tothom que, sovint, se'n desconeixien els llinatges. Això queda provat pel fet que els sobrenoms han perdurat a través dels segles malgrat no tenir cap caire oficial.

Els malnoms es transmeten de pares a fills, ja sigui per via materna o per via paterna. També cal fer notar que amb el pas del temps poden patir variacions com a conseqüència de l'ús de diminutius, contraccions... I, quant a l'origen, solen establir-se apartats diferents: provinents d'oficis, càrrecs i similars; d'origen geogràfic; provinents de noms i cognoms; d'origen animal o vegetal; referents a eines, menjars, vestimentes, característiques físiques i familiars; i tots aquells malnoms sense classificar, de significat desconegut.

En els darrers anys, s'han iniciat tasques de recopilació dels vells malnoms mallorquins amb la intenció de recobrar tota una terminologia desconeguda alhora que curiosa. Excepció feta d'alguns estudis força superficials de Gabriel Fuster, el tema roman totalment oblidat a la nostra Ciutat. El principal problema és, però, que la documentació que recull llistats de persones amb els seus corresponents malnoms sembla inesgotable, especialment pel que fa als segles XIX i XX. Si tenim present que la majoria d'aquests sobrenoms es conserven encara actualment, creguérem oportú reunir els que tenen un origen més endarrerit: els primers anys del segle XVIII.

En aquesta ocasió, relacionam els que hem catalogat del període 1700-1730 partint de quatre fonts:

- «Novuadors de Antoni Bellocs clavari de 1690 en 1691», al *Llibre de Sentències del Sr. Garcias, 1695*. Arxiu Municipal de Manacor.
- *Burell de l'obra pia del Rd. Melcion Fullana repartit el 12 de març de 1708 als pobres de Manacor pel Rd. Andreu Morro, Ecònom, el Pare Fra Domingo Sastre, Vicari in Capite del Convent, i l'Honor Miquel Soler, Jurat Major*. Arxiu de la Parròquia dels Dolors.

- *Burell de l'obra pia del Rd. Melcion Fullana repartit el 16 de febrer de 1709 als pobres de Manacor pel Rd. Andreu Morro, Ecònom, el Pare Fra Antoni Carbonell, Prior del Convent, i l'Honor Llorenç Amer de la Bassa, Jurat Major.* Arxiu de la Parròquia dels Dolors.
- *Ampliació del cadastre de 1726/28.* Arxiu Municipal de Manacor.

La classificació es fa ordenada alfabèticament i respectant l'escriptura original, assenyalant qui era en cada cas el posseïdor del malnom i donant el significat que ens sembla més probable, segons les definicions que ens ofereix el *Diccionari Català-Valencià-Balear*. Dels sobrenoms recollits, la majoria tenen el seu origen en característiques físiques, en parts del cos, en noms d'animals, en oficis i en noms de persona. Com a curiositat, n'hem trobat que provenen de jocs, instruments, balls i, fins i tot, de personatges mitològics. Alguns d'ells es conserven actualment, si bé no sempre lligats al mateix cognom.

A

Admirante: Pere Binimelis (à) tenia tres quartons de terra a sa Torre valorats en 55 lliures. Almirall: caporal suprem de l'armada. Segons el DCVB la forma *admirant* prové del castellà *almirante*.

Àguila: El fuster mestre Jaume Sampsó (à) pagava al Comú de Manacor un cens de 4 sous per una casa prop del Convent. Àguila: ocell de rapinya de la família dels falcònids.

Alarp: Pere Llull (à) pagava al Comú de Manacor un cens de 4 lliures. Alarp: paraula de diferents significats segons la zona del domini lingüístic en què ens trobem. A Pollença i Artà s'entén per *alarb* cada una de les paletes que van ficades en la circumferència de la roda del molí d'aigua.

Aleta: Miquel Bauçà posseïa unes cases al carrer del Rei valorades en 125 lliures. Aleta: forma diminutiva d'*ala*.

Alibexà: Antoni Morey (à) tenia una terra al Porràs valorada en 110 lliures. Alibaixà: home de poc seny, mig grosserot.

Amador: Antoni Bauçà (à). Amador: Nom propi d'home i llinatge mallorquí.

Amagadiners: La vídua de Tomàs (à) tenia unes cases al carrer dels Enagistes valorades en 225 lliures. No és necessari comentar el significat d'ambdues paraules.

Àngel negre: Miquel Truyol (à). Àngel negre: segurament, el dimoni.

Ariany: Antoni Sansó (à). Ariany: poble de Mallorca.

Arta: Miquel Massanet (à). Artà: poble de Mallorca.

Aulali: Pere Riera (à). Eulàlia: nom propi de dona.

B

Babo: La vídua de Joan Rosselló (à) pagava un cens al Comú de 3 sous 6 diners. Segurament Baboi: beneító, crèdul, paraula utilitzada durant el segle XVIII.

Badia: La vídua de Joan Bauçà (à) tenia unes cases al carrer d'en Venturós valorades en 160 lliures. Badia: entrada del mar o d'un llac en la costa.

Baldiri: Bartomeu Gomila (à) tenia unes cases al carrer de sant Jeroni valorades en 70 lliures. Baldiri: nom propi d'home.

Bale: La vídua de Gabriel Sampsó (à) era la propietària d'un caseró al carrer de l'Anell valorades en 150 lliures. Bala: el significat més segur deu ser el de projectil d'arma de foc.

Baleu: Pere Cabrer (à) tenia valorada en 40 lliures mitja quarterada de vinya a Son Llunes. Baleu: la carta que duu el nombre 10 de cada coll.

Ballet: Antoni Cabrer (à) tenia unes cases al carrer del Pou Vell de Sant Llorenç valorades en 35 lliures. Ballet: ball curt i senzill.

Bambe: Guillem Parera (à) pagava al Comú de Manacor un cens de 10 sous. Bamba: coca feta amb pasta de farina, ous, sucre i oli.

Banyoto: Jaume Ballester (à) tenia unes cases a la Sínia dels Frares valorades en 130 lliures. Banyoto: tal vegada tengui el mateix significat que l'adjectiu *banyut*, és a dir, que té banyes.

Barbeta: Guillem Rosselló (à) tenia valorades en 130 lliures unes cases a la Sínia dels Frares. Barbeta: es pot entendre com diminutiu de *barba* o com vegetació diminuta que creix en la superfície de coses humides.

Barrachas: Pere Pasqual (à). Barraques: possessió del terme de Manacor.

Barrallarga: Bartomeu Rossell (à). Barra llarga: mandíbula prominent.

Barrina: Miquel Serra (à) pagava al Comú un cens de 2 lliures. Barrina: contracte bilateral.

Barrufau: Antoni Lliteres (à) fa un cens de 6 lliures al Sr. Dameto. Barrufau: llinatge existent a Castelldaus.

Barxo: Guillem Nadal (à) tenia unes cases al carrer del Fum valorades en 200 lliures. Significat desconegut.

Baseta: Maties Pastor (à). Basseta: bassa petita.

Basso: Llorenç Alcover (à). Bessó: nat en un part doble o múltiple.

Batzola: Vídua de Maties Ferrer (à). Betzol: home curt d'enteniment.

Be: La vídua de Joan Cerdà (à), moliner, feia un cens al Comú d'1 lliura 16 sous. Be: animal de llana o de cabrum.

Beata: Elisabet Fullana (à) rebé l'any 1708 4 palms de burell repartit entre els pobres. Beata: dona que, sense pertànyer a un orde religiós, en practica certes regles.

Bell: Rafel Bauçà (à) tenia dues cases al Barracar valorades en 120 lliures. Bell: Que té les qualitats que constitueixen la bellesa.

Bellver: Joan Riera (à) posseïa unes cases a s'Antigor valorades en 125 lliures. Bellver: Nom d'una antiga possessió del terme de Manacor i que actualment pertany a Sant Llorenç.

Berga: Antoni Cabrer (à) tenia unes cases davant les del Sr. Ballester valorades en 300 lliures. Berga: ciutat catalana.

Bernadí: Antoni Fabrer (à), de Fartàritx, pagava al Comú un cens de 7 sous. Bernadí: nom propi d'home.

Beye: La vídua de Joan Bauçà (à) tenia valorades en 65 lliures unes cases al Barracar. Abella: insecte de la família dels àpids.

Biscards: La vídua de Simó Jaume (à) tenia unes cases amb celler al carrer d'en Garriga valorades en 75 lliures. Significat desconegut.

Biscaí: Joan Martí (à) rep un cens d'1 lliura 9 sous 8 diners per una vinya a Mirabò. Biscaí?: nadiu o propi de Biscaia.

Biulaygo: Jaume Ginard (à) feia un cens al Comú de 16 sous. Significat desconegut.

Blader: Joan Perelló (à) era el propietari de dues cases al carrer d'en Soler valorades en 225 lliures. Blader: comerciant de blat.

Blanch: Pere Peretó (à) pagava per un quartó de vinya a la Caseta un cens de 40 lliures. Blanch: clar de color.

Blavet: Guillem Nadal (à) pagava anualment un cens de 8 sous 15 diners per les misses baixes de Mn. Pere Nadal «dites dels pobres». Blavet: diminutiu de *blau*, amb aquest nom es coneixen diferents animals i plantes, un colorant i els coneguts escolans cantors de Lluç.

Blonco: La vídua de Miquel Llull (à) tenia unes cases al carrer dels Llodrans valorades en 125 lliures. Blonco: oncle.

Boch: Hereus de Miquel Riera (à). Boc: mascle de la cabra.

Boca de mel: Vídua d'Antoni Morey (à). Boca de mel: persona que parla amb dolçor i afabilitat.

Bodoxot: Joan Cerdà (à) pagava al Comú un cens d'1 lliura 10 sous per una terra al Pla que era de Francina Riera. Provablement sigui un augmentatiu de *bodoix*, 'bocinada, acte de prendre amb la boca el menjar'.

Bodes: Joan Febrer (à) tenia una terra amb vinya a Son Bodes valorada en 140 lliures. Bodes: en aquest cas queda clar que el malnom deriva del nom de la possessió.

Boguet: Miquel Cabrer (à) tenia mitja quarterada de terra i vinya a Son Llunes valorada en 40 lliures. Significat desconegut.

Boix, de na: Els hereus de Jordi Riera (à) tenien unes cases al carrer de ses Tefarres valorades en 100 lliures. Boix: aquest mot té a Manacor una acepció única puix designa el costallador de sabater.

Bonavida: Antoni Andreu (à) pagava al Comú un cens de 8 sous per una casa al carrer dels Llodrans. Bona vida: compost d'adjectiu i de substantiu.

Bonet: Joan Riera (à) tenia unes cases al carrer de ses Tefarres valorades en 90 lliures. Bonet: a més del llinatge (diminutiu de *bo*), pot referir-se també al barret baix propi dels clergues.

Bonpastor: Mateu Rosselló (à) pagava al Comú un cens de 3 lliures 16 sous 3 diners. Bon pastor: igual que l'anterior.

Borennet: Vídua d'Antoni Fons (à). Borennet: en desconexem el significat.

Borró: Pere Cabrer (à) pagava un cens per una terra al Pla. Borró: és un terme amb molts significats.

Boter: Joan Fons (à) pagava un cens de 2 lliures per una terra. Boter: qui té per ofici fer bótes de fusta.

Bovet: La vídua d'Antoni Riera (à) pagava un cens de 18 sous per una terra a sa Torre. Bovet: diminutiu de *bou*.

Brisano: Pere Riera (à) tenia unes cases al Barracar valorades en 70 lliures. Brisano: significat desconegut.

Bruixa: La vídua de mestre Joan Parera (à), gerrer, pagava al Comú un cens d'1 lliura 16 sous. Bruixa: dona a la qual s'atribueix un poder sobrenatural o màgic per tenir pacte amb el dimoni.

Brut: Pau Pujades (à). Brut: mancat de netedat.

Buñola: Mateu Muntaner (à). Bunyola: poble de Mallorca.

Buri: Pere Alós (à). Burí: barreta d'acer trempat que serveix als gravadors per gravar metalls.

Burguera: Pere Binimelis (à) tenia unes cases al carrer de l'Anell valorades en 290 lliures. Burguera: llinatge mallorquí.

Buscaret: Bartomeu Ginard (à) rebé 3 almuds del forment repartit per ordre del Sr. Salvador d'Olesa. Busqueret: ocell petit i molt eixerit.

Butza: Joan Amer (à) tenia unes cases a na Daniela valorades en 65 lliures. Butza: panxa voluminosa.

C

Cabana, de la: Sebastià Riera (à). Sa Cabana: possessió del terme de Manacor.

Cabater: Joaquín Munar (à). Cabater: en desconeixem el significat.

Cabesa: Jaume Pasqual (à). Cabeça: a Manacor, home caparrut que no es deixa convèncer ni escolta raons.

Cabey: Antoni Vadell (à). Cabell: cada un dels pèls que cobreixen el cap.

Cabrer: Gregori Rosselló (à). Cabrer: home que guarda un ramat de cabres.

Cagays: Miquel Llodrà (à) tenia unes cases al carrer de Ciutat valorades en 75 lliures. Cagall: covard.

Cajet: Jaume Ribot (à). Caixet? Significat desconegut.

Calapet: Antoni Cerdà (à) tenia mitja quarterada de terra a Sa Tafal valorada en 50 lliures. Calàpet: animal amfibi de la família dels bufònids.

Calderer: Joan Bolitxer (à). Calderer: qui fa o adoba calderes.

Caliu: Catalina Bauça (à) rebé 3 almuds de forment dels repartits pels jurats d'ordre del Sr. Salvador d'Olesa. Caliu: el que resta d'un foc quan, apagada la flama, és una mescla de brases i cendra.

Caloto: Guillem Bauça (à) pagava 16 sous per dues misses cantades. Caloto: classe de moltó banyut i de gorgera grossa.

Calsó: Jaume Febrer (à), fuster, tenia unes cases al carrer del Convent valorades en 70 lliures. Calçó (més usat en plural): peça de vestit que cobreix separatament les cames.

Calut: La vídua de Miquel Truyol (à) tenia valorades en 90 lliures unes cases al carrer dels Enagistes. Calut: llinatge existent a Barcelona.

Camacurta: La vídua de Joan Gomila pagava un cens de 16 sous per unes cases de Gabriel Rosselló (à). Compost de dos substantius que faria referència a una tara física.

Came: La vídua d'Antoni Barceló (à) tenia unes cases al carrer de mosson Toni valorades en 75 lliures. Cama: part del cos compresa entre el genoll i el peu.

Camell: Jaume Martí (à), teixidor de llana, pagava un cens d'1 lliura. Camell: Mamífer de dimensions grans, cos robust, amb un gep dorsal o dos, de potes llargues i primes i de coll llarg.

Campande: La vídua de Joan Rosselló (à) tenia unes cases al carrer d'en Meler valorades en 50 lliures. Campande: no en sabem el significat.

Canalet: Mateu Truyols (à) pagava un cens de 12 lliures. Canalet: conducte de fusta que està posat damunt la mola del molí, i que és per allà on passa el gra de la tramuja a l'ull de la mola.

Canet: Llorenç Amer (à) pagava un cens de 16 sous per una missa cantada. Canet: ca petit o jove. Llinatge mallorquí corrent a la vila d'Artà.

Canonge: La vídua de Pere Vallcaneras (à) pagava un cens de 7 sous per una terra a la Cavalleria de la Torre. Canonge: membre del capítol d'una església catedral o col·legiata.

Cantó: Antoni Fullana (à) tenia unes cases a s'Antigor valorades en 95 lliures. Cantó: pedra de marès tallada que serveix per a la construcció d'edificis.

Cap alt: Hereus d'Agustí Bauça (à). Cap-alt: que té el cap alçat.

Cap blanch: Joan Pasqual (à). Capblanc: que té els cabells blancs.

Capellà: Vídua de Francesc Pasqual (à). Capellà: clergue que té ordes majors.

Capellà de s'ort de ses monges: Pere Pasqual (à) tenia unes cases al carrer de ses Parres valorades en 65 lliures. Capellà de s'hort de ses monges: No tenim notícies d'aquest curiós malnom encara que podria tenir un sentit irònic.

Capet: Pere Llull (à) pagava un cens de 2 lliures. Capet: cap petit.

Capità: Joan Ballester (à). Capità: qui té el comandament damunt un exèrcit o estol de gent.

Capó: Jaume Cabrer (à) pagava un cens d'1 lliura 1 sou 4 diners. Capó: segurament deriva del llinatge o del nom amb què es coneixen els pollastres castrats de petits per engreixar-los.

Cap-pelat: Antoni Galmés (à) tenia valorades en 150 lliures unes cases amb corral a Son Codolí. Cappelat: en forma col·loquial, persona que no té cabells.

Caponet: Miquel Fullana (à) rebé 3 palms del burell repartit entre els pobres. Caponet: Animal castrat, especialment el pollastre capat de petit per engreixar-lo.

Capset: La vídua d'Antoni Juan (à) tenia un quartó de vinya a sa Casa Nova valorat en 27 lliures. Capset: no sabem el seu significat.

Caramany: Jaume Mesquida (à) donà 1 lliura per l'obra de la capella de l'Assumpta. Caramany: llinatge noble català.

Caramellera: Catalina Pasqual (à) rebé 3 palms de burell. Caramellera: segurament dona del *caramellaire*, sonador o cantador de caramelles.

Carampsi: Martí Bauçà (à) tenia valorades en 160 lliures unes cases al carrer d'en Golies. Carampsi?: en desconeixem el significat.

Carbó: Pere Massanet (à) pagava un cens de 2 lliures 10 sous per 2 quarterades a Son Flaquer. Carbó: substància sòlida, negra i combustible que s'obté cremant incompletament llenya o altres matèries orgàniques.

Cardell: Bartomeu Rexach (à) tenia valorades en 150 lliures unes cases al carrer dels Llodrans. Cardell: a Manacor, pronúncia vulgar per *cabdell*, conjunt de fil o de corda aplegat en forma més o menys rodona.

Carón: Antoni Llodrà (à) pagava un cens de 15 sous per unes terres. Caron: nom del personatge que, segons la mitologia clàssica, guiava la barca portadora de les ànimes a l'infern a través de la llacuna Estígia.

Carreter: Vídua de Miquel Riera (à). Carreter: home que té per ofici menar carro.

Carrió: El traginer Andreu Cerdà (à) pagava un cens de 8 sous al Comú. Carrió: llinatge estès a Mallorca.

Caules: Els hereus de Joan Sitges (à) tenia valorada en 112 lliures una quarterada i mitja de terra al Pla. (Son) Caules: possessió del terme de Manacor.

Cavaller: Miquel Llull (à) tenia unes cases al Barracar valorades en 50 lliures. Cavaller: segurament, persona de caràcter noble i distingit per la seva bona educació.

Cerdanet: Miquel Cerdà (à) pagava un cens d'1 lliura. Cerdanet: diminutiu del llinatge Cerdà.

Chuia: Vídua de Julià Jaume (à). Xulla: carn de porc, no sols cansalada sinó també carn magra.

Clapeta: Hereus de Pere Bou (à). Clapeta: clapa petita.

Clar: Antoni Quetgles (à) tenia 3 quartons de terra a Son Jaume Andreu valorats en 55 lliures. Clar: lluminós, que es deixa veure bé.

Clovella: Miquel Sastre (à). Clovella: la part exterior de certes fruites.

Coa-d'all: Catalina Fullana (à), vídua del mestre fuster Andreu Oliver, pagava un cens d'1 lliura 2 sous 6 diners. Nom compost per dos substantius.

Coca: Els hereus de Ramon Grimalt (à) tenien valorada en 30 lliures mitja quarterada de terra a Mirabò. Coca: massa de farina pastada i cuïta amb oli o saïm.

Coletes: Joan Truylol (à) pagava un cens de 3 sous 6 diners per una missa baixa. Coletes: diminutiu de *col*, planta de la família de les crucíferes.

Colom: Antoni Sitges (à). Colom: ocell de la família de les colúmbides.

Coll, del: Joan Duran (à) tenia valorada en 100 lliures una quarterada i mitja de terra a la Torre. Coll: part del cos que uneix el cap amb el tronc.

Coll de pansal: Pere Peretó (à). Pansal: cep i raïm de la varietat anomenada pansa.

Collector: Mateu Serra (à). Col·lector: encarregat de recollir certs impostos.

Collet: Guillem Sitjar (à) tenia valorades unes cases en 100 lliures al carrer de na Melera. Collet: diminutiu de *coll*.

Comerxo: Joan Miquel (à) pagava al Comú de Manacor un cens de 3 lliures 3 sous. No en sabem el significat.

Compta: Jordi Binimelis (à) pagava al Comú un cens de 3 sous 6 diners per unes terres al Pla de Llodrà. Segurament *comte*: personatge de dignitat nobiliària intermèdia entre el marquès i el vescomte.

Conillas: Francesc Riera (à). Conilles: possessió manacorina.

Corentí: Bartomeu Alcover (à). Quarentí: que té quaranta anys.

Corona: Maria Lliteres (à) pagava al Comú de Manacor un cens de 2 lliures. Corona: objecte circular destinat a cenyir el cap.

Corretge: Joan Llobet (à). Corretja: cinyell de cuir.

Cosa blanca: Damià Galmés (à). Cosa blanca: compost de substantiu i adjectiu.

Coses: Jeroni Riera (à) tenia valorades en 70 lliures unes cases a s'Antigor. Coces: moviment violent de les cames.

Cosí: Bartomeu Fullana (à) tenia unes cases a s'Antigor. Cosí: fill de l'oncle.

Cosme: Joan Gomila (à) tenia valorades en 175 lliures unes cases prop de la Plaça. Cosme: nom propi d'home.

Cosset: Miquel Melis (à) pagava al Comú un cens de 5 lliures per 4 quarterades a Son Flaquer. Cosset: diminutiu de cos.

Costa, de la: Joan Nadal (à) tenia valorades en 185 lliures unes cases a la Costa. Es tractava de l'actual carrer d'Antoni Galmés, folklorista.

Costella: Antoni Muntaner (à) tenia unes cases a Fartàritx valorades en 135 lliures. Costella: cadascun dels ossos que van des de la columna vertebral fins a l'estèrnum.

Cota: Francesc Riera (à) pagava 12 lliures per mig quartó de vinya a Sa Tafal. Cota: diferents significats.

Cotó: La vídua de Joan Perelló (à) tenia unes cases al carrer de la Creu valorades en 125 lliures. Cotó: substància fibrosa blanca i suau que recobreix la llavor de diferents plantes emprada com a matèria tèxtil.

Coure: Sebastià Llull (à) pagava un cens d'1 lliura 4 sous. Coure: metall vermellós molt dúctil i mal-leable.

Coves: Vídua de Bartomeu Febrer (à). Coes: prolongació de la part posterior del cos de molts animals vertebrats.

Coxa: Catalina Ferragut (à) rebé 3 palms de burell. Coixa: que camina malament.

Coxo: Miquel Monjo (à). Coixo: que camina malament.

Cresta: Pere Sureda (à). Cresta: part carnosa, vermella i amb puntes que certes aus tenen damunt el cap.

Creu-vella: La vídua de Joan Llinàs (à) tenia valorades en 130 lliures unes cases al carrer de mosson Toni. Creu vella: per explicar l'origen d'aquest malnom cal recordar que en aquell carrer (actualment de n'Amador), a la part de s'Antigor, existia la vella creu de pedra aixecada a finals del segle XVI pel cirurgià mosson Antoni (à) Pasturano.

Cul ample: Jaume Grimalt (à) tenia valorades en 85 lliures unes cases al carrer de Ciutat. Cul ample: tret físic.

Cupa: Vídua de Jeroni Llull (à). Culpa: falta comesa voluntàriament i amb responsabilitat.

Curt: Guillem Barceló (à), moliner, pagava un cens d'1 lliura 12 sous per unes cases al carrer dels Enagistes. Curt: que té poca llargària.

Ç

Çirga: Guillem Fabrer (à). Santa Cirga: possessió del terme de Manacor.

D

Dagueredech: Gabriel Bauçà (à). Dagueredech: en desconeixem el significat.

Dago: Antoni Riera (à). Dago: significat desconegut.

Damnat: Bartomeu Vaquer (à). Damnat: condemnat a les penes eternes, reprovat per l'Església.

Damià: Els hereus de Pere Fullana (à) tenien dues cases juntes al carrer dels Llodrans valorades en 275 lliures. **Damià:** Nom propi d'home.

Dayta: Antoni Vicens (à). Daina?: animal remugador semblant al cérvol però més petit.

Dego: Sebastià Rosselló (à). Dego: en desconeixem el significat.

Delbadallet: Sebastià Riera (à). Albadallet: possessió del terme de Manacor.

Denteta: La vídua de Llorenç Cerdà (à) tenia una casa al carreró de Sant Llorenç valorada en 50 lliures. Denteta: diminutiu de *dent*.

Dimoni: Rafel Martí (à). Dimoni: l'esperit del mal.

Doneta: La vídua d'Andreu Parera (à) posseïa unes cases al Barracar estimades en 40 lliures. Doneta: dona petita, o insignificant, o simpàtica per qualque motiu de modèstia, de bondat... També fa referència a l'home efeminat.

Donzella: Anna Jaume (à). Donzella: dona verge.

Duay: Antoni Sard (à) feia un cens de 62 lliures 10 sous a les almoines de la Vila. Duai: tela procedent de Douai, ciutat francesa de l'antic comtat de Flandes.

E

Emperador: Els hereus de Sebastià Fornés (à), traginer, pagaven al Comú un cens de 2 lliures per unes cases al cantó del Mercadal. Emperador: príncep que governa un imperi o peix-espasa.

Escavetxo: Guillem Cassellas (à). Escabetxo: salsa composta principalment de vinagre, oli i fulles de llorer que s'empra per assaborir peix o carn.

Escola: Bartomeu Blanquer (à). Escolà: Home que serveix en una església o monestir.

Esperança: Bartomeu Sansó (à). Esperança: Nom propi de dona.

Espinaga: La vídua de Joan Binimelis (à) pagava un cens al Comú de 16 sous pel rafal dit el Bochet. Tal vegada sigui un sinònim d'*espinac*.

Esteva: Bartomeu Sampsó (à) pagava al Comú un cens de 3 sous 6 diners. Esteve: nom propi d'home.

Estimat: Martí Juan (à). Estimat: que és objecte d'amor.

Estugós: Pere Mas (à) pagava al Comú un cens de 3 sous 6 diners per una missa baixa. Estugós: que sent repugnància.

Eulari: Els hereus de Sebastià Riera (à) pagaven al Comú un cens de 8 sous per unes cases. Eulària o Eulàlia: nom propi de dona.

F

Fabrerax: La vídua de Bernat Galmés (à) tenia unes cases al carrer dels Bous valorades en 100 lliures. Fabrerax: en desconeixem el significat.

Fadri: Andreu Pasqual (à). Fadrí: que no s'ha casat mai.

Falulá: La vídua de Guillem Rossell (à) tenia unes cases al Barracar valorades en 36 lliures. Falulà: no sabem el seu significat.

Famell: Guillem Fons (à) pagava un cens de 9 sous. Femell: aquesta paraula no consta al *DCVB*, tot i que entre la gent major té el significat d'home atractiu per a les dones.

Famella: Joan Fons (à). Femella: animal del sexe femení.

Fangos: Bartomeu Palafanguer (à) tenia unes cases al carrer Nou valorades en 150 lliures. Fangos (Son): possessió del terme de Manacor.

Farrandell: Miquel Fàbregues (à). Ferrandell: llinatge mallorquí.

Fava: Jaume Sampsó (à) tenia unes cases al carrer de ses Tifarres valorades en 175 lliures. Fava: llegum produït per la favera.

Favera: Vídua de Pere Bauçà (à). Favera: planta lleguminosa.

Fe: Pere Rosselló (à), arrendador d'Albocàsser, pagava un cens d'1 lliura. Fe: creença ferma en la veritat d'alguna cosa.

Fei: Miquel Rosselló (à) tenia unes cases al carrer d'en Blanquer valorades en 125 lliures. Fei: lleig.

Ferragut: Martí Gelabert (à). Ferragut: llinatge mallorquí.

Ferrer nou: La vídua d'Antoni Perelló (à) tenia unes cases a Fartàritx valorades en 110 lliures. Ferrer: home que fabrica o treballa objectes de ferro.

Ferrer petit: Pere Sales (à). Ferrer: vegeu el malnom anterior.

Fetjet: Joan Riera (à) rebia 3 almuds de forment repartits per ordre del Sr. Salvador d'Olesa. Fetget: diminutiu de *fetge*.

Figuera: Pere Rosselló (à) tenia valorada en 1.600 lliures la seva possessió de Son Figuera. Figuera (Son): possessió del terme de Manacor.

Filia: Vídua de Pere Llaneres (à). Filial?: propi dels fills.

Fineta: Joan Febrer (à). Fineta: diminutiu de fina.

Fiol: La vídua d'Onofre Fullana (à) tenia unes cases al carrer de Ciutat valorades en 70 lliures. Fiol: llinatge existent a Mallorca i persona considerada en relació als seus padrins especialment de baptisme.

Flassader: Bartomeu Serra (à). Flassader: qui fabrica flassades.

Florit: Joan Duran (à) tenia una quarterada de terra i vinya a sa Torre valorada en 65 lliures. Florit: que ha tret flors, cobert de flors. Llinatge existent a Mallorca.

Focarro: Hereus de Pere Sant (à). Focarro: augmentatiu de foc.

Fodexot: Apol·lònia Miquel (à) tenia una partió de terra a Son Comte valorada en 150 lliures. Fodexot: desconeixem el seu significat.

Font: Joan Soler (à) tenia unes cases al carrer del Pou Vell de Sant Llorenç. Font: raig d'aigua que brolla de la terra.

Foredat: Antoni i Miquel Caselles (à) tenien 1 quartó de terra a les Parellades valorat en 20 lliures. Foradat: que té forat o forats.

Forner: Francesc Aulet (à). Forner: home que té o treballa en un forn.

Fortoll: La vídua Catalina Gomila (à) rebé dels Jurats 4 palms de burell. Fortoll: desconeixem el seu significat.

Fosch: Ramon Llull (à) tenia valorades en 100 lliures unes cases al carrer de ses Tafarres. Fosc: mancat de llum.

Fosser: Gregori Vaquer (à). Fosser: el qui cava les fosses per enterrar els morts.

Franchesa, de la: Pere Llull (à). Sa Franquesa: possessió del terme de Manacor.

Fraret: Antoni Grimalt (à), fuster, tenia valorat en 32 lliures 1 quartó de vinya al Pla. Fraret: diminutiu de *frare*.

Frexura: Magdalena Puigròs (à) rebé 3 almuds del forment que els Jurats repartiren per ordre del Sr. Salvador d'Olesa. Freixura: entranyes, especialment els pulmons.

Fum: Jaume Gomila (à) tenia unes cases al carrer del Codolí valorades en 80 lliures. Fum: producte gasós de la combustió de matèries orgàniques.

Fum-Gareñó: La vídua de Maties Gomila (à) tenia mig quartó de vinya al Carritxar, valorat en 10 lliures. Garanyó: fruit del garanyoner.

Furot: Miquel Soler (à) pagava al Comú de Manacor un cens d'1 lliura 3 sous 6 diners. Furot: fura mascle i, per extensió, persona esquerpa, que defuig el tracte de la gent.

Fuster: Antoni Frau (à). Fuster: qui treballa la fusta.

G

Galiana: Miquel Mas (à) tenia unes cases a s'Antigor valorades en 60 lliures. Galiana (Son): puig del terme de Manacor.

Galicant: Hereus de Llorenç Febrer (à). Calicant: possessió de Sant Llorenç.

Galileu: Antoni Fullana (à) tenia una quarterada de terra a Llodrà valorada en 65 lliures. Galileu: nadiu o propi de Galilea.

Gallardet: La vídua de Joan Riera (à) tenia unes cases al carrer Nou valorades en 330 lliures. Gallardet: bandereta llarga i estreta, generalment de forma triangular, que serveix d'insígnia o per a fer senyals.

Gallego: Els hereus de l'honor Antoni Truyol (à) pagaven un cens de 3 sous 6 diners per una missa baixa per l'ànima de Margalida Parera. Gallec: nadiu o propi de Galícia.

Gallet: Llorenç Peretó (à) pagava un cens d'1 lliura per una missa solemne. Gallet: gall petit o jove.

Gallos: Martí Melis (à) pagava 16 sous anuals per una missa el dia de sant Vicenç Ferrer. Gallos: en català té diferents significats la paraula *galló*, la forma plural de la qual és *gallons* i no *gallos*.

Gallur: Bartomeu Móra (à) tenia unes cases al carrer d'en Venturós valorades en 100 lliures. Gallur: no en sabem el significat

Ganxo: Antoni Riera (à) rebé dels Jurats 4 palms de burell. Ganxo: peça de matèria dura i forma corvada.

Garba: Bartomeu Riera (à), arrendador de Son Mas, pagava un cens d'1 lliura. Garba: feix d'espigues tallades i lligades.

Garbeta: Pere Riera (à) tenia mig quartó de vinya a ses Parellades valorat en 15 lliures. Garbeta: diminutiu de *garba*. Son Garbeta, possessió del terme de Manacor.

Garbetx: Bernat Pasqual (à) tenia unes cases al carrer dels Bous valorades en 75 lliures. Garbeig:: acció de garbejar, tragar les garbes del camp a l'era o moure's amb elegància.

Garbi: Hereus de Joan Riera (à). Garbí: sud-oest, i vent de llebeig.

Garbitje: Joana Gomila (à) rebé 3 almuds de forment. Garbitja: tal vegada derivi de l'adjectiu *garbida*, malgarbada.

Gargamella: Joan Jaume (à) pagava al Comú un cens de 3 lliures. Gargamella: espai comprès entre el vel del paladar i l'esòfag.

Garrover: La vídua de Pere Joan Salas (à) tenia unes cases al carrer de la Creu de Fartàritx valorades en 50 lliures. Garrover: arbre de la família de les cesalpínies.

Gatzella: La vídua de Jaume Pasqual (à) tenia unes cases al carrer d'en Venturós valorades en 185 lliures. Gatzella: antigament, gasela, mamífer remugant.

Gavany: Joan Sansaloni (à). Gavany: capot amb mànegues, fet de roba gruixuda, per abrigar-se en temps de fred.

Gavella: Miquel Montserrat (à) tenia unes cases a Fartàritx valorades en 45 lliures. Gavella: conjunt de manats o falcades d'espigues que el segador pot encloure dins la mà.

Gegant: La vídua de Miquel Gomila (à) pagava un cens de 8 sous 9 diners. Gegant: home de gran estatura.

Gegantó: La vídua d'Antoni Artigues (à) tenia un quartó i mig de terra al Pla valorat en 27 lliures. Gegantó: figura de nan amb el cap molt gros.

Generet: Miquel Mestre (à) tenia unes cases a la Sínia dels Frares valorades en 55 lliures. Generet: significat desconegut.

Geneta: Gabriel Barceló (à). Geneta: mamífer carnisser de la família dels vivèrrids.

Gerrer: Gabriel Fiol (à) tenia unes cases al carrer dels Alarps valorades en 175 lliures. Gerrer: que fabrica o ven gerres i atuells semblants.

Gerreta: La vídua de Sion Riera (à) tenia valorada en 45 lliures mitja quarterada de vinya a Mirabò. Gerreta: diminutiu de *gerra*.

Golies: La vídua de Joan Riera (à) tenia mitja quarterada de vinya a sa Casa Nova valorada en 35 lliures. Golies: antigament, Goliath, nom del gegant filisteu de qui la Bíblia conta que fou vençut per David.

Gollet: La vídua de Joan Riera (à) tenia un quartó de vinya a sa Caseta valorat en 30 lliures. Gollet: significat desconegut.

Gomela: La vídua d'Antoni Riera (à) tenia un quartó de vinya a sa Marineta valorat en 30 lliures. Segurament Gomila: llinatge mallorquí.

Grenada: La vídua de Julià Truyol (à) tenia unes cases al carrer de l'Anell valorades en 240 lliures. Granada (Sa): possessió del terme de Manacor.

Groc: La vídua de Joan Galmés (à) tenia unes cases i corral al carrer Major de Sant Llorenç valorades en 60 lliures. Groc: del color de l'or o del sofre.

Gros: Antoni Rebassa (à). Gros: que té un volum considerable.

Gruta, La: Jaume Sampsó (à) tenia unes cases al carrer d'en Gregori valorades en 100 lliures. Gruta (Sa): possessió del terme de Manacor.

Guerranx: La vídua de Joan Melis (à) tenia unes cases al carrer Major de Sant Llorenç valorades en 35 lliures. Garranx: garranxo, branqueta trencada o arrancada d'un arbre o planta.

Guia: Vídua de Bartomeu Domenge (à). Guia: persona que acompanya algú per ensenyar-li el camí.

Guillemó: Guillem Sureda (à) tenia unes cases a Son Codolí valorades en 90 lliures. Guillemó: diminutiu del nom masculí Guillem.

Guiney: Antoni Cabrer (à) pagava un cens de 17 sous 6 diners per una missa baixa. Guineu?: mamífer de la família dels cànids.

Giscos: Joan Mesquida (à) tenia unes cases a s'Antigor valorades en 65 lliures. Gisco: xiscla, gisco.

Guítneu: Antoni Cabrer (à). Guineu: Mamífer de la família dels cànids.

Guixe: La vídua de Guillem Muntaner (à) tenia unes cases al carrer del Fum valorades en 65 lliures. Guixa: planta lleguminosa i, també, persona friso, impacient, que vol fer o vol que es facin les coses molt de pressa.

Gulla: Francesc Febrer (à). Gulla: forma vulgar, per *agulla*.

H

Hereu: Andreu Frau (à) tenia al carrer de Ciutat un molí de vent amb cases valorat en 400 lliures. Hereu: successor d'algú com a propietari, per mort d'aquest.

Horta, de na: Gabriel Llodrà (à). Horta: terreny de regadiu on es conren verdures, llegums i arbres fruiters.

Hortola: Joan Perelló (à) tenia unes cases al carrer Nou d'en Blanquer valorades en 125 lliures. Hortolà: qui conra hort.

Hospital, del: Pere Llull (à). L'Hospital: antiga possessió del terme de Manacor.

I

Isidro: Joan Gelabert (à) pagava al Comú un cens d'1 lliura 10 sous per una casa. Isidro: nom propi d'home.

J

Jan: Antoni Andreu (à). Jan: home de geni benèvol, que no s'irrita.

Jebona, de ne: Antoni Fullana (à). Jebona: significat desconegut.

Joano: Joan Pastor (à). Joanó: derivat del nom d'home Joan.

Jove: Antoni Pastor (à) tenia valorades en 100 lliures unes cases al carrer del Rei. Jove: de poca edat.

Juradeus: Hereus d'Antoni Gomila (à). Jura déus: afirmar o prometre apel·lant a Déu.

Just: Vídua de Pere Jaume (à). Just: que obra amb justícia.

L

Lladoner: Joan Morey (à) tenia valorades en 240 lliures unes cases al carrer de l'Anell. Lledoner: arbre de la família de les ulmàcies, molt comú antigament a les principals places de les viles mallorquines.

Llamps: Gabriel Estelrich (à) tenia unes cases al carrer del Rei valorades en 100 lliures. Llamp: descàrrega elèctrica entre un núvol i la terra.

Llebre: Joan Sampsó (à) rebé 4 palms de burell del repartit entre els pobres. Llebre: mamífer rosegador molt semblant al conill però més gros.

Llengonís: Sebastià Riera (à) tenia valorades en 100 lliures unes cases als trasts d'en Soler. Segurament es tracta d'una variant de *llonganissa*.

Lletres, de ses: Mateu Gelabert (à). Saber de lletra: qui sap llegir.

Llex: Bartomeu Sard (à). Lleig: desagradable, mancat d'atractiu.

Llibrella: Bartomeu Vidal (à). Llibrella: recipient de terrissa destinat principalment a posar-hi l'aigua de rentar-se les mans i la cara.

Llibreter: La vídua de Joaquim Sitges (à) pagava al Comú de Manacor un cens de 16 sous. Llibreter: qui es dedica a vendre llibres.

Llijose: La vídua de Bernat Ferrer (à) tenia unes cases al carrer de ses Tefarres valorades en 75 lliures. Significat desconegut.

Llisora: Gabriel Febrer (à). Llosor?: qualitat de llis.

Llodrà, son: Simó Llodrà (à). Llodrà: possessió del terme de Manacor.

Llorençó: Llorenç Galmés (à) tenia valorades en 140 lliures unes cases al Trast dels Frares. Llorençó: intensiu del nom propi d'home Llorenç.

Lluent: Joan Jaume (à) pagava al Comú un cens d'1 lliura 10 sous per unes cases a Fartàritx. Lluent: que llueix.

Llums: Francesc Riera (à) tenia valorades en 125 lliures unes cases al carrer dels Tonedors. Llum: forma d'energia que per la seva acció sobre els ulls ens fa veure els cossos.

Llunas: Joan Nadal (à). Son Llunes: possessió del terme de Manacor.

Lou: Bartomeu Gomila (à) tenia valorat en 14 lliures mig quartó de vinya al Pla. Alou?: possessió del domini útil de béns immobles.

M

Magre: Francesc Riera (à) pagava un cens de 2 lliures. Magre: que té poc greix o teixit adipós.

Mai-Blanch: Pere Llull (à) tenia valorades en 55 lliures unes cases al carrer del Pou Vell de Sant Llorenç. Mai blanc: que no pot ser de color blanc.

Majoral: Els hereus d'Antoni Barceló (à) tenien valorades en 95 lliures unes cases a Fartàritx. Majoral: encarregat de governar els mossos en representació del propietari.

Manxa: Vídua d'Andreu Serra (à). Manxa: instrument per fer vent o donar aire.

Manxol: La vídua de Joan Tous (à) pagava un cens de 10 sous 6 diners per tres misses baixes. Manxol: mancat o baldat d'un braç o d'una mà. Mancat de bon seny i d'habilitat.

Margois: Antoni Gomila (à). Margoi: significat desconegut.

Marí: Joan Frau (à) tenia valorades en 200 lliures unes cases al carrer d'en Cama. Marí: pertanyent al mar.

Marianna: Hereus d'Antoni Sastre (à). Maria Anna: nom propi de dona.

Marido: Antoni Sureda (à). Marido: forma castellana per marit.

Marineta: Vídua de Pere Sansó (à). Marineta: diminutiu de marina, extensió de terra propera a la mar.

Marit: Gabriel Monserrat (à). Marit: home casat respecte a la seva muller.

Marques: Antoni Gomila (à). Marquès: antigament, senyor d'un territori fronterís.

Marsal: Domingo Juan (à), moliner, pagava un cens de 6 sous. Marçal: nom propi d'home.

Martina, de na: Guillem Bauçà (à) pagava un cens de 6 lliures 6 sous. Martina: nom propi de dona.

Matgí: La vídua de Joan Fiol (à), gerrer, pagava un cens de ? per una terra al Pla. Magí: nom propi d'home.

Matzí: Joan Rosselló (à) tenia valorades en 150 lliures unes cases a s'Antigor. Matxí?: certa matèria que s'emprava per omplir matalassos.

Maura: Sebastià Fornés (à) pagava un cens d'1 lliura 12 sous per unes cases al cantó del Mercadal. Maura: llinatge existent a Mallorca.

Maya: Antoni Pasqual (à), traginer, pagava un cens d'1 lliura 12 sous per unes cases al Mercadal. Malla: té molts significats, entre ells el de moneda ínfima, de valor de mig diner.

Mech: Joan Galmés (à) tenia valorades en 80 lliures unes cases a s'Antigor. Mec: que no té pèl a la cara.

Meco: Sion Riera (à) tenia valorada en 25 lliures mitja quarterada de terra a sa Torre. Meco: animal que no té cua.

Meler: La vídua de Joan Jaume (à), arrendadora de la Cova, pagava un cens d'1 lliura. Meler: que produeix mel.

Melis: Joan Gelabert (à) tenia valorades en 190 lliures unes cases al carrer d'en Venturós. Melis: llinatge existent a Mallorca.

Meloia: Vídua de Bartomeu Blanquer (à). Meloia: en desconeixem el significat.

Memech: Sion Riera (à) tenia valorades en 80 lliures unes cases a Fartàritx. Memec: constipat, especialment el de nas.

Memoria: Llorenç Pol (à). Memòria: recordança.

Menescal: Joan Ordines (à) tenia valorada en 110 lliures una quarterada de terra al Clos de Sant Llorenç. Manescal: facultatiu que té per professió curar les malalties dels animals.

Mengaña: Vídua de Miquel Fullana (à). M'engana?

Menorquí: Llorenç Galmés (à) tenia valorades en 60 lliures unes cases al carrer d'en Soler. Menorquí: nadiu o propi de l'illa de Menorca.

Mesquideta: Vídua de Joan Sard (à). Mesquideta: diminutiu del llinatge Mesquida.

Metge Bigues: La vídua de Joan Puigròs (à) tenia valorat en 28 lliures un quartó de vinya al Collet. Metge bigues: el posseïdor d'aquest malnom era metge del cap. La segona part fa referència a la peça de fusta llarga i robusta.

Metge Fadri: Miquel Llull (à). Metge fadri: vegeu el malnom anterior.

Moixet: Jaume Gelabert (à) tenia valorades en 65 lliures unes cases a s'Antigor. Moixet: moix petit o simpàtic.

Mola: Catalina Gomila (à) rebé tres almuds de forment repartits per Salvador d'Olesa. Mola: paraula amb molts significats.

Moleta: Joan Febrer (à) tenia valorades en 65 lliures unes cases a Fartàritx. Moleta: mola petita, pedra molt llisa.

Moliner: Damià Domenge (à) tenia valorades en 100 lliures unes cases al carrer de la Creu de Fartàritx. Moliner: qui té al seu càrrec un molí.

Mon: Bernat Salom (à) tenia valorades en 250 lliures unes cases al carrer de l'Anell. Tal vegada Món: conjunt de totes les coses creades.

Monseñor: Mestre Antoni Sales (à), ferrer, pagava al Comú un cens de 10 sous. Monsenyor: títol que antigament es donava als sants, prínceps i prelats.

Monseriu: Joan Llodrà (à) tenia valorades en 110 lliures unes cases al carrer del Fum. Monseriu: no en sabem el significat.

Morey: La vídua de Tomàs Sureda (à) tenia valorades en 135 lliures unes cases al carrer de n'Obrador. Morey: llinatge mallorquí.

Moros, des: Bartomeu Pasqual (à) pagava un cens de 8 sous per una casa. L'origen d'aquest malnom pot establir-se temporalment. El padrí d'aquest Bartomeu (que nomia igual) fou segrestat l'any 1651 per un grup de moros mentre llaurava al Rafal Pudent.

Mosca: Bartomeu Bauçà (à) pagava un cens de 4 lliures per unes cases dins la Vila. Mosca: insecte dípter de l'espècie *musca domestica*.

Mosso: Andreu Riera (à) tenia valorades en 75 lliures unes cases al carrer d'en Blanquer. Mosso: home jove fadri. També home llogat per fer alguna feina

•
Mosson: Llorenç Cerdà (à) tenia valorades en 40 lliures unes cases al carrer Major de Sant Llorenç. Mosson: antigament, senyor

•
Murtera, La: Jaume Sastre (à) tenia valorades en 110 lliures dues quarterades de terra a Son Talent. La Murtera: possessió del terme de Manacor.

Musteros: Jaume Riera (à) tenia valorades en 225 lliures unes cases al carrer de Ciutat. Musteros: no en sabem el significat.

Mut: Gabriel Parera (à) tenia valorades en 110 lliures unes cases al carrer d'en Peret. Mut: privat de la capacitat de parlar.

Mutans: Guillem Gelabert (à). Mutans: significat desconegut.

N

Negre: Joan Febrer (à) tenia unes cases al carrer d'en Garriga valorades en 190 lliures. Negre: Del color del carbó, totalment fosc.

Negret: Guillem Pont (à) tenia unes cases al carrer dels Bous valorades en 75 lliures. Negret: diminutiu de negre, especialment referit al noi o home negre.

Neula: La vídua d'Antoni Bauçà i de Joan Sureda (à) tenia unes cases al carrer de Ciutat valorades en 90 lliures. Neula: full de pasta prima de farina o penjoll ornamental de forma cilíndrica o cònica.

Nicolava, de na: Jaume Pasqual (à) tenia unes cases a Fartàritx valorades en 160 lliures. Nicolaua: nom propi de dona.

Nin: Antoni Gomila (à) pagava al Comú de Manacor un cens de 2 lliures. Nin: al·lot petit.

Niñero: Jaume Caselles (à). Niñero: forma castellana d'al·loter.

Nito: Guillem Morey (à) pagava un cens per una casa al carrer d'en Gatzella. Nito: nyic, malhumorat.

Nofreta: Vídua de Pere Ventajol (à). Nofreta: diminutiu del nom masculí Nofre.

Nostramo: Miquel Cantallops menor (à) pagava un cens d'1 lliura per unes terres de sa muller a Son Galiana. Nostramo: Jesucrist Sagramentat.

Nou: Miquel Llull (à) pagava un cens de 3 sous per una missa baixa. Nou: vuit més un o produït o ocorregut fa poc.

O

Oller: Joan Llull (à) pagava un cens de 10 sous per una terra al Pla. Oller: qui fa o ven olles i altres atuells de terrissa.

Onso: Bernat Sureda (à). Onso: ós, mamífer del gènere *Ursus*.

Oreyeta: La vídua de Joan Gil (à) pagava al Comú un cens de 3 sous 6 diners. Orelleta: diminutiu d'orella.

Orp: Andreu Pasqual (à). Orb: mancat de la vista.

Ostaler: Antoni Alemany (à) pagava un cens de 84 lliures 10 sous al Comú de Manacor per unes cases amb corral. Hostaler: persona que té un hostal.

P

Pacó: La vídua de Pere Fullana (à) pagava un cens d'1 lliura per dues misses cantades. Pacó: desconeixem el seu significat.

Padreras, de las: Guillem Llull (à). Ses Pedreres: terres del terme de Manacor.

Pagés: Martí Llull (à) tenia valorada en 20 lliures mitja quarterada a Son Talent.

Pagès: home del camp que es dedica al conreu de la terra.

Palau, del: Bernat Sales (à) tenia valorades en 570 lliures quatre quarterades i mitja de terra a Son Ravanell. Del Palau: tal volta es refereix al palau que l'any 1300 el rei En Jaume II de Mallorca féu construir a la nostra Vila.

Paler: Jaume Llull (à) tenia valorades en 250 lliures 6 quarterades de terra amb cases a Son Grimalt. Paler: qui fa o ven pales i, més concretament, el que maneja la pala a les operacions de l'era.

Pallarencha: Rafel Amer (à) rebé quatre palms de burell. Pellerenca: tros de pell, o de carn on predomina la pell. Per extensió, persona dolenta, poc recomanable.

Palleta: Pere Joan Matamales (à) pagava al Comú un cens de 19 sous per unes cases dins la Vila. Palleta: bri de palla, bocí petit de palla.

Pallisser: Martí Rosselló (à). Pellisser: llinatge mallorquí.

Palma: Antoni Bonet (à) pagava al Comú un cens d'1 lliura 17 sous. Palma: fulla de palmera.

Paloni: La vídua d'Antoni Febrer (à) tenia valorades en 115 lliures dues cases juntes a s'Antigor. Palònia: nom propi de dona, vulgarisme, per Apol·lònia.

Pampeyó: La vídua de Miquel Perelló (à) tenia valorades en 75 lliures unes cases al carrer Nou. Pampalló?: aquesta paraula no existeix en català. Tot i això, trobam el mot *pampallola* (dialectalment *pampaiola*), que té diferents significats un d'ells exclusiu de Manacor, home informal, poc de fiar, de poc pes moral.

Panyeta: Joan Nadal (à) tenia valorada en 960 lliures una partió de terra a Son Nadal. Panyet?: roba de cotó, feta amb lligat de plana, perxada, generalment llisa o estampada, que pel seu aspecte imita el veritable panyet de llana.

Papallona: Francesc Rosselló (à), teixidor, pagava un cens de 8 sous al Comú. Papallona: insecte que volteja entre les flors.

Papayne, de sa: Antoni Gomila (à), fuster, tenia valorada en 85 lliures una quarterada de vinya a sa Torre. Papaina?: en desconeixem el significat.

Parayra: Andreu Santandreu (à). Paraire: el qui es dedica a preparar la llana per ser teixida.

Pereta: Mestre Joan Riera (à), fill de Joan de la Bassa, pagava un cens d'1 lliura per mitja quarterada de terra a la cavalleria de Llodrà. Pereta: nom propi de dona, femenització de Pere.

Parra: La vídua de Joan Ribot (à) pagava un cens de 14 sous al Comú. Parra: cep o planta de la qual s'aconsegueix el raïm.

Parrago: Joan Fons (à). Parragó: bordall de parra que es troba entre esbarzers a molts de torrents de la muntanya.

Pastorino: Antoni Pastor (à). Pastorino: segurament, diminutiu del llinatge Pastor.

Patita: Agnès Casselles (à). Petita: que no té les dimensions ordinàries.

Patró: Joan Perelló (à) tenia valorades en 125 lliures unes cases al carrer de mosson Toni. Patró: home que comanda una barca de pesca o un vaixell de cabotatge.

Patxina: Llorenç Mesquida (à), picapedrer, tenia valorades en 250 lliures unes cases enfront del carrer d'en Sastre. Petxina: mol·lusc de diferents espècies de lamel·libranquis i, especialment, la closca d'aquests animals.

Paxinta: Joan Blanquer (à) tenia valorat en 25 lliures un quartó de terra al Collet. Paixinta?: No sabem el seu significat.

Pa-xut: Els hereus de Jordi (à) tenien valorades en 140 lliures unes cases al carrer d'en Soler. Pa eixut: pa sense companatge.

Peneta: Joan Nadal (à). Peneta: diminutiu de pena.

Penjoy: Apolònia Peretó (à) rebé tres almuds de forment repartit per ordre de Salvador d'Olesa. Penjoll: cosa penjada.

Peña Rotge: Antoni Servera (à). Penya-roja: compost de substantiu i adjectiu.

Pepeyó: Joan Rosselló (à) rebé tres almuds de forment repartit per ordre de Salvador d'Olesa. Papalló: insecte lepidòpter.

Perdal Negre: Miquel Ginard (à) tenia valorades en 120 lliures unes cases al carrer d'en Garriga. Pardal Negre: segurament es refereix al pardal comú (o gorrió), en el qual predomina el plomatge negrós.

Pere Negre: La vídua de Pere Gomila (à) tenia valorades en 175 lliures unes cases a la Verònica. Pere Negre: el marit d'aquesta senyora devia ser de pell fosca.

Peromo: La vídua de Bartomeu Nadal (à) tenia valorades en 85 lliures unes cases al carrer de Ciutat. Per a homo?

Petra: Miquel Truyol (à). Petra: poble de Mallorca.

Peugros: Vídua de Martí Parera (à). Peugròs: que té els peus grossos.

Peurosec: Gabriel Fullana (à) tenia un molí de vent valorat en 210 lliures al camí de Ciutat. Peu-rossec: caminar rossegant els peus per causa de vellesa o debilitat.

Philosoph: La vídua de Joan Caldentey (à) tenia valorades en 75 lliures unes cases al carrer del Fum. Filòsof: qui es pren la vida amb saviesa. Derivaria d'aquí l'actual malnom de *Filasop* ?

Picó: Miquel Frau (à), moliner, pagava un cens de 10 sous. Picó: tal vegada es tracta del martell que per un cap acaba en punta i per l'altre en tall, i que serveix per picar pedra.

Pintat: Gabriel Pasqual (à) tenia valorades en 45 lliures unes cases al carrer de ses Parres de Sant Llorenç. Pintat: matisat de diferents colors.

Pipa: Antoni Vadell (à) tenia unes cases al carrer d'en Raisa valorades en 125 lliures. Pipa: estri emprat per fumar.

Pixoto: Gabriel Rosselló (à) rebé tres almuds de forment repartits per ordre de Salvador d'Olesa. Pixot?: pern que serveix d'eix de rotació d'una peça.

Plana, na: La vídua de Joan Rosselló (à) tenia valorades en 175 lliures unes cases al carrer del Pou fondo. Plana: sector de terreny planer i de poca extensió.

Pocafarina, de: Sebastià Uguet (à). Pocafarina: possessió del terme de Sant Llorenç.

Poca-sanch: La vídua d'Antoni Sureda (à) pagava un cens de 3 sous 6 diners per unes cases al carrer de mosson Font. Poca sang: compost de dos mots.

Poch-corre: Miquel Grimalt (à) pagava un cens de 10 sous per unes cases a sa Bassa. Poc córrer: compost de dos mots.

Poch oli: Joan Bisquerra (à). Poc oli: compost de dues paraules.

Polida: La vídua Elisabet Cerdà (à) pagava un cens d'1 lliura 17 sous per terres al Pla de Llodrà. Polida: femení de *polit* (vegeu el malnom següent).

Polít: Joan Juan (à) tenia valorades en 80 lliures dues quarterades de terra a sa Torre. Polit: a Manacor, bell, bonic.

Porc-Negre: La vídua de Pere Gomila (à) pagava un cens d'1 lliura 2 sous per unes cases. Porc negre: variant de mamífer ungulat domèstic, molt estès a Mallorca, criat per a l'aprofitament de la seva carn.

Porçell: La vídua de Miquel Llull (à) pagava un cens de 3 lliures 3 sous. Porcell: porc mascle des que neix fins que el desmamen. Per extensió, persona bruta.

Porcella, de sa: La vídua de Llorenç Vadell (à) tenia valorat en 14 lliures mig quartó de vinya a sa Marineta. Porcella: vegeu el malnom anterior.

Porquera: Pereta Pasqual (à) tenia valorades en 245 lliures tres quarterades de terra a sa Tafal. Porquera: pastora de porcs, soll.

Pou-fondo: Els hereus de Jaume Melis (à) pagaven un cens de 8 lliures 18 sous. Pou fondo: pou de gran fondària existent a Manacor i que donà nom al carrer on s'ubicava i al seu propietari.

Preciosa: El Rector de Manacor pagava un cens de 16 sous per una porció de cases veïnades a la Rectoria que foren de Damiana Martí (à). Preciosa: molt bella.

Prefitosa: La vídua Francesca Nadal (à) tenia valorada en 60 lliures una quarterada de terra a Llodrà. Profitosa?: que aprofita bé les coses.

Preliu: Mateu Juan (à) tenia valorades en 100 lliures unes cases al carrer dels Llodrans. Preliu: desconeixem el seu significat.

Preñys: La vídua d'Antoni Bonet (à) tenia valorades en 40 lliures unes cases a s'Antigor. Prenys: prenyada, embarassada.

Primerench: Antoni Fullana (à) rebé quatre palms de burell. Primerenc: que neix, madura o actua abans del temps ordinari.

Puig: Hereus de Salvador Pastor (à). Puig: muntanya.

Puixdelenas, del: Miquel Llull (à), metge, tenia valorades en 175 lliures unes cases a Fartàritx. Puig de l'Alanar: terres del terme de Manacor.

Punta: Els hereus de Miquel Vaquer (à) pagaven un cens de 2 lliures al Comú. Punta: extrem molt prim d'una cosa que acaba gairebé amb l'amplària d'un punt.

Punta, de la: Llorenç Amer (à) tenia valorada en 2.100 lliures la possessió de la Punta. De la Punta: antiga possessió del terme de Manacor, actualment del de Sant Llorenç.

Q

Quart: La vídua de Joan Domenge (à) pagava al Comú un cens de 10 sous per unes cases a Fartàritx. Quart: la quarta part d'una cosa.

Quencos: Antoni Mesquida (à) tenia 3 quartons de terra a Son Artigues. Aquesta paraula (inexistent en català) tal vegada és un calc del castellà *cuenco*, és a dir, recipient de fang.

Quetxa, de ne: Pere Galmés (à). Fer quetxa: fallar, no obrar així com cal, fracassar.

Quissona: La vídua de Llorenç Perelló (à) tenia unes cases al carrer de ses Tefarres valorades en 175 lliures. Quissona: cussa petita.

R

Racó: Jaume Martí (à), sombrerer, tenia valorades en 115 lliures unes cases al carrer de l'Anell. Racó: angle entrant que formen dues parets o altres superfícies que es topen.

Rafaleta: Joana Vadell (à). Rafaleta: diminutiu del nom de dona Rafela.

Randera, de sa: Martí Vadell (à). Randera: qui fa o ven randes.

Raphaló: Jaume Cabrer (à), moliner, pagava al Comú un cens de 5 lliures 3 sous. Rafeló: intensiu del nom propi Rafel.

Raull-rost: Bartomeu Riera (à) tenia valorades en 140 lliures unes cases al carrer dels Enagistes. Es tracta d'un mot compost per les paraules *raüll* (= arrissat) i *rost* (=que fa pendent).

Rave: La vídua de Miquel Melis (à) tenia valorat en 22 lliures un quartó de terra al Pla. Rave: planta crucífera comestible.

Ravell: Vídua de Joan Llull (à). Revell: arbre o arbust (sobretot alzina o mata) que ha crescut poc i té la rama molt espessa.

Raysa: Bernat Blanquer (à) tenia valorades en 175 lliures unes cases al carrer de na Melera. Raissa?: coca esclafada i sense tallades.

Rego: Sebastià Rosselló (à) tenia valorades en 70 lliures unes cases a la Verònica. Rego: regadiu, terra que es rega.

Rei: Bàrbara Pasqual, muller de Miquel Llull (à), tenia valorades en 25 lliures unes cases amb corral a darrere l'església de Sant Llorenç. Rei: príncep sobirà d'una nació.

Remenol: Guillem Sureda (à) tenia valorades en 140 lliures unes cases amb corral al carrer de mosson Joanot. Remenol: En desconeixem el significat.

Renou: Sebastià Fullana (à) tenia valorades en 165 lliures unes cases junt a la Plaça. Renou: soroll.

Ribeta, de la: Joan Sart (à). Ribeta: diminutiu de riba.

Ric: Jaume Blanquer (à) tenia valorades en 130 lliures unes cases al carrer dels Bous. Ric: qui té molts diners o posseeix grans béns.

Riutort: Bartomeu Fiol (à). Riutort: llinatge mallorquí.

Roch, sant: Guillem Sitges (à). Sant Roc: sant de gran devoció a Manacor a la segona meitat de segle XVII.

Rocha: Hereus de Miquel Carbonell (à). Roca: massa de pedra de gran volum.

Roig: Els hereus de Joan Oliver (à) pagaven un cens de 16 sous per una casa. Roig: vermell amb tendència a groc o a color d'argila.

Romí: Vídua de Joan Pasqual (à). Romí: llinatge existent a Catalunya.

Roñeta: Bartomeu Fons (à), teixidor, tenia valorades en 55 lliures unes cases junt al torrent. Ronyeta: eina de ferro tallant que els ferradors usen per a raure la pota de les bísties. També pot tractar-se del diminutiu de *ronya*, malaltia cutània contagiosa.

Roquer: Guillem Femenies (à) tenia valorades en 85 lliures unes cases al carrer Nou. Roquer: lloc abundant de roques o bé el peix agafat entre roques.

Rosa: Jaume Oliver (à) tenia valorades en 40 lliures unes cases al torrent. Rosa: flor.

Rost: Guillem Riera (à) tenia valorades en 120 lliures unes cases al carrer de Ciutat. Rost: que té pendent.

Rotjet: La vídua de Bartomeu Bauçà (à) tenia valorades en 100 lliures unes cases a Fartàritx. Roget: color vermell per pintar-se la cara.

Rotjó: La vídua d'Antoni Bauçà (à) tenia un quartó de vinya a sa Marineta valorat en 23 lliures. Rojor: qualitat de roig.

Rovellosa: Antoni Fàbregues (à) pagava anualment un cens de 2 lliures. Rovellosa: que té rovell.

Rubins: Els germans Antoni i Ramon Sampsó (à) pagaven al Comú un cens de 10 sous. Robins: pedres precioses.

Ruch: Nadal Blanquer (à). Ruc: persona rude, grossera d'enteniment.

.

S

Sabater: Pere Binimelis (à) pagava al Comú un cens d'1 lliura 10 sous. Sabater: home que fa sabates o en ven.

Sacha: Annés Servera (à). Saja: femení de saig, funcionari encarregat de fer les crides.

Salom: Pere Llaneras (à). Salom: llinatge mallorquí.

Sant: Joan Cabrer (à) tenia valorades en 125 lliures unes cases al carrer de n'Agustí Mas. Sant: és una paraula amb molts significats, entre ells el de persona bona, laudable.

Santeno: Joan Fullana (à) tenia valorades en 125 lliures unes cases a Fartàritx. En desconeixem el significat.

Sarrio: Antonina Bauçà (à). Sarrió: sàrria utilitzada principalment per al transport del carbó a esquena d'una bístia.

Sastre: Francisco Gomila (à). Sastre: qui té per ofici fer vestits, especialment d'home.

Satinat: Antoni Omar (à) pagava als frares dominics un cens d'1 lliura 15 sous 6 diners. Setinat: semblant al setí, teixit de seda, cotó o lli lluent.

Sebó: Hereus de Jaume Blanquer (à). Sabó: preparat que serveix principalment per rentar la pell, la roba i altres objectes.

Segó: Catalina Montserrat (à) rebé 3 almuds de blat repartits per ordre del Sr. Salvador d'Olesa. Segó: conjunt de pells de blat moltes que se separa de la farina i es dóna com a aliment als porcs, gallines i altres animals.

Semarron: Antoni Llull (à). Semarró?: tal vegada, derivat del castellà *cimarrón*.

Serigot: Rafela Mir (à) tenia valorades en 75 lliures unes cases davant la creu d'en Topissa. Serigot: la part aquosa de la llet.

Seya: Francesc Riera (à) pagava un cens de 7 sous per dues misses baixes el dia de sant Francesc. Cella: ratlla de pèl que revesteix la vora superior de l'òrbita de l'ull.

Sigala: Mateu Gomila (à). Cigala: insecte de la família dels cicàdids.

Siliet: Pere Vaquer (à) tenia unes cases valorades en 95 lliures a Fartàritx. En desconeixem el significat.

Sínies: Sion Riera (à), fuster, tenia valorada en 25 lliures una vinya a Son Ravanell. Sínies: màquines per elevar aigua subterrània.

Siurell: Andreu Jaume (à), de Sant Llorenç, tenia valorades en 75 lliures unes cases al carrer Major d'aquell poble. Xiulell: instrument per produir un so agut semblant a un xiulet.

Soberá: Joan Caselles (à), pescador, pagava al Comú un cens de 3 sous 6 diners per una missa baixa a santa Catalina. Sobirà: persona que té l'autoritat superior dins un Estat.

Sollerí: Joan Ribot (à) tenia valorades en 125 lliures unes cases al carrer de Ciutat. Solleric: nadiu o propi del poble de Sóller.

Sombrerer: Joan Gali (à). Sombrerer: castellanisme, fabricant o venedor de capells.

Sopa: Pere Pastor (à) pagava un cens d'1 lliura 10 sous 6 diners. Sopa: menja feta de pa tallat a llesques o trossets, bullit o escaldat amb brou o altre líquid.

Sord: Jeroni Sureda (à) tenia valorades en 30 lliures unes cases al carrer de ses Parres de Sant Llorenç. Sord: privat del sentit de l'oïda.

Specier: Vídua de Joan Bauçà (à). Specier: fabricant o venedor d'espècies.

Student: Hereus de Bartomeu Miquel (à). Estudiant: jove que segueix estudis per poder exercir una professió.

T

Taconer: Pere Riera (à) tenia valorades en 40 lliures unes cases al carrer dels Bous. Ataconador: sabater que es dedica a adobar sabates velles.

Tafal: Bartomeu Riera (à) tenia valorades en 275 lliures unes cases, corral i estudi a la Illeta de n'Amer. Tafal: segurament deriva de la possessió manacorina de sa Tafal.

Tafaler: Gabriel Monserrat (à). Tafaler: en desconeixem el significat.

Tallet, de: Hereus de Bartomeu Fons (à). Tallet: possessió de Manacor.

Tànger, de: Martí Duran (à) tenia valorades en 140 lliures unes cases a la Costa. Tànger: ciutat del nord del Marroc.

Taponet: Antoni Ribot (à). Taponet: diminutiu de tapó, tap.

Tel: Bartomeu Bauçà (à). Tel: membrana molt prima.

Telays, Les: Jordi Sureda (à) tenia valorada en 130 lliures una peça de terra amb casa a la Caseta. Talaies, ses: possessió del terme de Manacor.

Tenedor: Vídua de Pere Rosselló (à). Tenedor: persona que té.

Tengó: Els hereus de Joan Femenies (à) tenien valorades en 125 lliures unes cases al carrer de mosson Font. Tengó: en desconeixem el significat.

Tenre: Andreu Alzina (à) pagava un cens de 3 lliures per dues quarterades a Son Flaquer. Tendre: que no és dur.

Teu: Joan Vadell (à) tenia valorades en 75 lliures unes cases a s'Antigor. Teu: possessiu de segona persona (de tu).

Teyet: Mateu Gelabert (à) pagava un cens d'1 lliura per cases a Fartàritx i per una missa baixa i una altra cantada. Tallet: possessió del terme de Manacor.

Tille: Pere Bauçà (à) tenia valorades en 135 lliures unes cases al carrer d'en Venturós. Tille: significat desconegut.

Tinger, de la: Antoni Riera (à). Tal vegada Tànger, ciutat del nord del Marroc.

Tintorer: Bartomeu Rubert (à). Tintorer: qui té per ofici tenyir matèries tèxtils o draps.

Titina: Joan Vadell (à) tenia valorades en 85 lliures unes cases al carrer de ses Tefarres. Titina: ocell del gènere *Motacilla*.

Tixe: La vídua de Joan Crespí (à) tenia valorades en 75 lliures unes cases al carrer de Ciutat. Tixe: tindria relació amb l'art de teixir?

Tixedor: Jaume Ribot (à). Teixidor: que té per ofici teixir.

Toch: Mateu Rosselló (à), pescador, tenia valorades en 110 lliures unes cases a Fartàritx. Toc: acció i efecte de tocar.

Tonell: Andreu Riera (à) tenia valorades en 175 lliures unes cases a la Sínia dels Frares. Tonell: bóta gran de fusta per tenir-hi líquids. Per extensió, persona molt grassa.

Topissa: Antoni Mir (à). Topissa: en desconeixem el significat.

Tordell: Miquel Raxach (à). Tordell: llinatge català.

Torrer: Pere Caldentey (à) tenia valorades en 100 lliures unes cases al carrer d'en Soler. Torrer: qui té esment a guardar una torre de vigilància o de senyals.

Torriscos: Miquel Llull (à) tenia valorada en 45 lliures una quarterada de terra a Mirabò. Torriscos: no sabem el seu significat.

Tortore: La vídua de Joan Bisquerra (à) tenia valorades en 150 lliures unes cases al carrer de ses Parres. Tórtora: ocell de la família de les columbàcies.

Totsol: Antoni Pasqual (à) pagava un cens d'1 lliura 12 sous per l'hort dels Ermassos. Tot sol: forma intensiva de *sol*, no estar acompanyat de ningú.

Tota sola, de na: Jordi Sampsó (à) tenia valorades en 55 lliures unes cases a la Verònica. Tota sola: mateix significat que l'anterior.

Trencador: Joan Pol (à) tenia valorades en 75 lliures unes cases al carrer de la Sínia dels Frares. Trencador: el qui talla i treu les pedres de la pedrera.

Treufoch: Andreu Andreu (à) tenia unes cases al carrer de l'Anell valorades en 180 lliures. Treu foc: no sabem el seu significat, encara que tal volta podria estar relacionat amb l'expressió *treure foc pels queixals*.

Treupalla: Joan Riera (à) tenia valorades en 60 lliures unes cases a Fartàritx. Treupalla: no en sabem el significat.

Trifaldo: Vídua de Guillem Barceló (à). Trifaldó: fetjó, nom de diversos bolets del gènere *Rhizopogon*.

Trobat: Guillem Llull (à) tenia una porció de vinya a la Caseta. Trobat: llinatge comú en alguns pobles de Mallorca.

Tuntara: Joana Nadal (à). Tuntara: en desconeixem el significat.

Turtech: Bartomeu Melis (à) tenia valorades en 40 lliures unes cases al carrer Major de Sant Llorenç. Turquesc?: nadiu o propi de Turquia.

V

Vadelló: Antoni Vadell (à) tenia un molí de vent a sa Torre valorat en 195 lliures. Vedelló: diminutiu de vedell, bèstia bovina jove de menys d'un any d'edat.

Valent: Melcion Jaume (à). Valent: que no té por.

Valentià: La vídua d'Antoni Rossell (à) tenia unes cases al Barracar valorades en 36 lliures. Valencià: nadiu o propi de València.

Ventura: La vídua de Mateu Duran (à) pagava al Comú un cens d'1 lliura 4 sous per unes terres. Ventura: en aquest cas deu derivar del nom propi d'home i dona, reducció de Bonaventura.

Venturós: Bartomeu Fàbregues (à) pagava un cens de 16 sous per una missa cantada el dia de sant Pere. Venturós: feliç, ben sortat.

Verda: Vídua de Miquel Serra (à). Verd: del color de l'herba.

Verga: Joan Sampsó (à) rebé 3 almuds de forment del Sr. Salvador d'Olesa. Verga: branca d'arbre o arbust llisa i neta de fulles que pot servir per a pegar cops. Per extensió, membre genital de l'home.

Verregall: Joana Fiol (à) tenia unes cases al carreró de l'Escolà valorades en 70 lliures. Significat desconegut.

Verro: Els hereus de la vídua d'Antoni Cabrer (à) posseïen unes cases al carrer Nou valorades en 175 lliures. Verro: porc mascle no castrat.

Vete: Josep Riera (à), teixidor, tenia unes cases al carrer del Fum valorades en 55 lliures. Veta: teixit en forma de cinta que serveix per a lligar.

Vey: Antoni Vaquer (à). Vell: de molta edat.

Videte: La vídua de Pere Sales (à) tenia unes cases al carrer de mosson Joanot valorades en 90 lliures. Videta: diminutiu de vida.

Vinagre: Pere Mas (à). Vinagre: líquid procedent de la fermentació acètica del vi i usat principalment com a condiment.

Viudo: Ramon Rosselló (à) tenia unes cases a Fartàritx valorades en 50 lliures. Viudo: home que per mort ha perdut la seva muller.

Vives: Joan Sureda (à) tenia unes cases a la Verònica valorades en 160 lliures. Vives: llinatge mallorquí.

Vole: Joan Grimalt (à) tenia unes cases a Fartàritx valorades en 100 lliures. Vola: papallona de casta grossa.

X

Xambor: Bartomeu Bonet (à) pagava al Comú un cens d'1 lliura 8 sous per dues misses cantades, una el 17 de gener i l'altra el dia de sant Francesc. Xambó: jugador que té més sort que coneixement del joc i obté bons resultats per casualitat.

Xap: Catalina Bauçà (à). Xap: obertura estreta.

Xaupales: Vídua de Miquel Sansaloni (à). Xaupales: en desconeixem el significat.

Xaxer: Joan Galmés (à). Xaixer: brut, mancat de netedat.

Xebeba: Vídua de Guillem Gomila (à). Xabeba: antigament, flabiol.

Xembre: Joana Riera (à) tenia unes cases al carrer de Ciutat valorades en 75 lliures.

El mot recorda la paraula *xembla*, sinònim de *beneita*.

Xera: Andreu Gelabert (à). Xera: demostració sorollosa d'alegria.

Xerot: Antoni Fàbregues (à) tenia un tros de terra a Son Galiana valorat en 45 lliures.

Xarot: tal vegada sigui un mot derivat de *xaró* : mancat d'art, de gràcia o d'elegància.

Xepexep: Vídua de Rafel Torrens (à). Xep-a-xep: paraules dites en veu molt baixa a l'orella d'algú.

Xich: Bartomeu Gomila (à). Xic: petit.

Xicot: Guillem Guinard (à) tenia unes cases de camp a Son Codolí valorades en 125 lliures. Xicot: al·lot, noi.

Xuiato: Guillem Riera (à). Xuietó: cristià mallorquí descendent de jueus conversos, relapses i posteriorment reconvertits.